

BỘ ĐỀ ĐỌC HIỂU NGỮ VĂN 9

ĐỀ SỐ 1

I. ĐỌC HIỂU (3,0 điểm)

Đọc bài thơ dưới đây và thực hiện các yêu cầu:

CUỘC CHIA LI MÀU ĐỎ

*Đó là cuộc chia li chói ngời sắc đỏ
Tươi như cánh nhạn lai hồng
Trưa một ngày sắp ngả sang đông
Thu, bỗng nắng vàng lên rục rờ.*

*Tôi nhìn thấy một cô áo đỏ
Tiễn đưa chồng trong nắng vườn hoa
Chồng của cô sắp sửa đi xa
Cùng đi với nhiều đồng chí nữa.*

*Chiếc áo đỏ rục như than lửa
Cháy không nguôi trước cảnh chia li
Vườn cây xanh và chiếc nón trắng kia
Không giấu nổi tình yêu cô rục cháy
Không che được nước mắt cô đã chảy
Những giọt long lanh, nóng bỏng, sáng ngời
Cháy trên bình minh đang hé giữa làn môi
Và rạng đông đang hùng trên nét mặt
Một rạng đông với màu hồng ngọc.*

*Cây si xanh gọi họ đến ngòi
Trong bóng rợp của mình, nói tới ngày mai...
Ngày mai sẽ là ngày sum họp
Đã tỏa sáng những tâm hồn cao đẹp!
Nắng vẫn còn ngời trên những lá si
Và người chồng ấy đã ra đi...*

*Cả vườn hoa đã ngập tràn nắng xế
Những cánh hoa đỏ vẫn còn rung nhè nhẹ
Gió nói, tôi nghe những tiếng thì thào*

“*Khi Tổ quốc cần họ biết sống xa nhau...*”

*Nhưng tôi biết cái màu đỏ ấy
Cái màu đỏ như màu đỏ ấy
Sẽ là bông hoa chuối đỏ tươi
Trên đỉnh dốc cao vẫy gọi đoàn người
Sẽ là ánh lửa hồng trên bếp
Một làng xa giữa đêm gió rét...
Nghĩa là màu đỏ ấy theo đi
Như không hề có cuộc chia li...*

(Nguyễn Mĩ, 9 – 1964)

Câu 1. Hãy xác định thể thơ của bài thơ trên?

Câu 2. Cụm từ “màu đỏ” được nhắc mấy lần trong khổ thơ cuối?

Câu 3. Những hình ảnh nào tác giả muốn xây dựng để gọi màu đỏ thị giác? Những hình ảnh nào không cảm nhận được bằng thị giác? Ý nghĩa của những hình ảnh đó?

Câu 4. Hãy lí giải ý nghĩa thông điệp: *Như không hề có cuộc chia li.*

II. LÀM VĂN (7,0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm)

Hãy viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) nêu suy nghĩa của anh (chị) về tuyên ngôn tình yêu trong những năm kháng chiến chống Mĩ: *Khi Tổ quốc cần họ biết sống xa nhau...*

HƯỚNG DẪN GIẢI ĐỀ THI

I. ĐỌC HIỂU (3,0 điểm)

Câu 1. – Thể thơ của bài thơ trên được viết theo thể tự do.

Câu 2. – Cụm từ “màu đỏ” được nhắc lại bốn lần trong khổ thơ cuối.

– Mỗi “màu đỏ” hiện lên theo bước chân người ra trận. Cái “màu đỏ” đi hết hành trình của một tứ thơ vận động từ tả thực sang ẩn dụ, từ tình cảm lứa đôi hướng về những tình cảm lớn đối với đất nước.

Câu 3. – Những hình ảnh tác giả muốn xây dựng để gọi màu đỏ thị giác là:

- + Mùa đỏ của vườn hoa.
- + Cửa chiếc áo rực lên như than lửa.
- + Cửa cánh nhận lai hồng.

- + Màu hồng ngọc của rặng đông.
- Những hình ảnh không cảm nhận được bằng thị giác là:
 - + Tình yêu cô rục cháy.
 - + Bức tranh chan chứa sắc màu tình yêu.
 - + Cuộc chia tay không mang nét bi thương.
 - + Hùng tráng mạnh mẽ đầy tính sử thi.
- Ý nghĩa của những hình ảnh đó là: tượng trưng cho tình yêu nồng cháy.

Câu 4. Ý nghĩa thông điệp: *Như không hề có cuộc chia li* là:

- Cuộc chia li không mang nét bi thương, xót xa. Mang cảm hứng lãng mạn.
- *Như chưa hề* có nghĩa tình yêu đồng hành cùng chàng trai. Động viên tinh thần, không bao giờ rời xa nhau.

II. LÀM VĂN (7,0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm)

HS tham khảo nội dung dưới đây để viết đoạn văn:

1. Giải thích

- Chia li, cách xa người thân là điều không ai muốn. Vượt lên trên tất cả vẫn là tình yêu đất nước.
- Sự hi sinh tình cảm cá nhân để chiến đấu vì nghĩa lớn.
- Chia li là đau buồn nhưng cần thiết. Khi Tổ quốc cần phải ra đi để gìn giữ đất nước, bảo vệ non sông.

2. Phân tích và bình luận

- Có biết bao nhiêu người ra đi mà không trở về. Nhưng những cuộc tòng quân vẫn cứ tiếp tục.
- Chia li để nối liền đất nước, mang hạnh phúc trở về.
- Sẽ mãi không quên quá khứ đau thương, hào hùng của dân tộc. Bài ca yêu nước sẽ vang vọng mãi.
- Lịch sử chứng kiến những cuộc tiễn đưa đầy nước mắt.
- Tình yêu đất nước được đặt lên hàng đầu. Khi Tổ quốc lên tiếng gọi họ sẵn sàng ra đi để bảo toàn sông núi Việt Nam.
- Không vì lợi ích cá nhân mà họ quên đi nhiệm vụ. Sẵn sàng gác nỗi nhớ, để vững tay súng.

3. Bài học nhận thức và hành động

- Luôn ra sức học tập và rèn luyện để bảo vệ thành quả mà cha ông đã dày công xây dựng và để lại.
- Rèn luyện ý chí, sức vóc để cống hiến cho Tổ quốc. Luôn “tu trí lực” để xây dựng bảo vệ Tổ quốc.

- Luôn đặt tình yêu Tổ quốc lên trên lợi ích cá nhân.
- Tiếp nối hành trình ra đi để xây dựng quê hương xứng đáng với sự hi sinh mà cha ông đã đổ bao xương máu để gìn giữ non sông đất nước này.

ĐỀ SỐ 2

I. ĐỌC HIỂU (3,0 điểm)

Đọc đoạn trích dưới đây và thực hiện các yêu cầu:

Có bao giờ bạn tự hỏi giá trị thực của cuộc sống không? Tại sao cả đời người, chúng ta cứ mê mãi đi tìm, trần trở suy nghĩ về ý nghĩa và giá trị của nó?

Phải chăng...

Cuộc sống là một đường chạy marathon dài vô tận, nếu ta không cố gắng thì sẽ mãi bị bỏ lại ở phía sau và không bao giờ tới đích.

Cuộc sống là một đường chạy vượt rào, nếu ta không cố gắng ta sẽ không thể vượt qua bất kì rào cản nào.

Cuộc sống là một đường chạy nước rút, nếu ta không cố gắng ta chỉ là người chạy cuối cùng.

Cuộc sống là một đường chạy tiếp sức, biết giúp đỡ nhau chúng ta sẽ chiến thắng.

Vậy cuộc sống của bạn là đường chạy nào? ... Hay là tất cả? ...

(Dẫn theo <http://khotangdanhngon.com/danh-ngon-cuoc-song>)

Câu 1. Phương thức biểu đạt trong đoạn trích trên là gì?

Câu 2. Xác định biện pháp tu từ trong đoạn trích trên?

Câu 3. Anh (chị) hiểu câu: *Cuộc sống là một đường chạy marathon dài vô tận, nếu ta không cố gắng thì sẽ mãi bị bỏ lại ở phía sau và không bao giờ tới đích* là như thế nào?

Câu 4. Nội dung chính của đoạn trích trên là gì?

II. LÀM VĂN (7,0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm)

Hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của anh (chị) về ý kiến được nêu trong đoạn trích ở phần Đọc hiểu: *Cuộc sống là một đường chạy vượt rào, nếu ta không cố gắng ta sẽ không thể vượt qua bất kì rào cản nào.*

HƯỚNG DẪN GIẢI ĐỀ THI

I. ĐỌC HIỂU (3,0 điểm)

Câu 1. – Phương thức biểu đạt trong đoạn trích trên là phương thức nghị luận.

Câu 2. – Biện pháp tu từ được sử dụng trong đoạn trích trên là :ẩn dụ, so sánh.

Câu 3. Câu cuộc sống là một đường chạy marathon dài vô tận, nếu ta không cố gắng thì sẽ mãi bị bỏ lại ở phía sau và không bao giờ tới đích nghĩa là:

- Cuộc sống luôn phải phấn đấu không ngừng.
- Nhịp sống luôn trôi chảy nếu không chịu cố gắng, ta sẽ là người tụt hậu.

Câu 4. – Nội dung chính của đoạn trích trên là bàn về giá trị thực của cuộc sống.

II. LÀM VĂN (7,0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm)

HS tham khảo nội dung dưới đây để viết đoạn văn:

1. Giải thích

– Đường chạy vượt rào nghĩa là trên đường chạy có những rào chắn, đòi hỏi sức bật để vượt qua. Có vượt qua được những rào cản mới về được đến đích.

→ Cách nói hình ảnh, có ý nghĩa biểu tượng: nói về con đường đời với những tính chất và yêu cầu, đòi hỏi khác nhau, song có một điểm chung là con người luôn phải cố gắng nỗ lực hết sức, bằng khả năng của bản thân và kết nối với mọi người, để chúng ta đến được một cái đích, đạt được một mục tiêu nào đó đã đặt ra.

2. Bàn luận, mở rộng vấn đề

– Có thể khẳng định: đường đời của chúng ta không thể chỉ là một trong những con đường trên mà phải là sự tổng hợp linh hoạt của cả bốn con đường, tùy từng chặng, từng giai đoạn khác nhau của cuộc đời.

– Dù ở chặng nào, điều quan trọng và cần thiết để chúng ta vượt qua và chiến thắng là:

+ Sự cố gắng nỗ lực của bản thân.

+ Sự đoàn kết, chung sức, hợp lực với những người khác

– Tuy nhiên, cuộc sống không phải lúc nào cũng là những đường chạy, những cuộc đua, những cái đích hữu hạn, hữu hình. Nhưng cuộc sống luôn đòi hỏi sự nỗ lực, cố gắng bền bỉ để có những cuộc “về đích” thật ngoạn mục.

– Phê phán:

+ Những người không nỗ lực, cố gắng trên hành trình sống...

+ Những người dựa dẫm, ỷ lại vào người khác...

3. Bài học nhận thức và hành động

– Từ nhận thức đúng đắn về đường đời và điều kiện, sức mạnh để đến đích, mỗi người xác định được ý thức và hành động để mỗi chặng đường đời của mình đều có thể gặt hái nhiều thành công, sự sống nhiều giá trị và ý nghĩa...

ĐỀ SỐ 3

I. ĐỌC HIỂU (3,0 điểm)

Đọc văn bản dưới đây và thực hiện các yêu cầu: